

Передплата

в «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на шість місяців 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 1-70 кор

За границю

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на шість місяців 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а де возьмеш милостя, віра не возьмеш; бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових писемлів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят • 5¹/₂ год. по полудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. Я. Домбровенського (Хорулицького). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланні» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносення по 31 с. від стрічки.

Потреба організації руских крамарів.

(X) Перед двома-трьма тижнями подали ми оповістку Вп. о. Барина про союз крамарський в Станіславівщині. Сею оповісткою доторкнув ся о. Барин вельми важного питання, котрому руска суспільність повинна присвятити більше бачності і приложити руки до здійснення сеї гадки не лише в однім повіті, але і в цілїм краю. Руский нарід з давен-давня визначав ся хистом купецким, а не тільки історія старинної Русі, але й новітні часи подають нам наглядні докази сеї здібности нашого народу. Досить згадати про славні до недавна ще; нині наслідком залізничних заневаннів валки чумаків на Україні, або н пр. про торгову організацію наших Бойків, про котру др. Е. Одесьничий подав свого часу вельми займаву статю в «Економісті». Засновани, розвиток і віріст «Народної Торговлі», при всіх її недотачах, всеж таки став певним доказом, що на тім полі може наш нарід досягнути гарні успіхи. А хоч Дирекція «Народної Торговлі» мало звертає бачности на наше дрібне крамарство по селах і містечках, то всеж таки заходами щирих народолюбців і трудом здібних до того одиниць в останніх десятих літ в краю повстало чимало крамарниць, котрі дають чи то громадам, чи братствам, чи читальням, які причинили ся до їх заснованн, добрий дохід. Хто мав нагоду ближше вглянути в устрій і господарство наших крамарниць, міг впевнитися, що навіть в маленькій громаді може добре естувати одна крамарниця (в більших громадах і по кілька) і тут може бути добрий прожиток один зглядно кількох лю-

дей, а крім того лишає ся ще поважний чистий дохід яко зиск для громади, чи братства або читальні і т. п. Що багато крамарниць не успіває або що не приносять такого хісна, якби можна бажати, се треба приписати головню невмілости у веденню крамарниць, як і недотачі загальної одноцільної організації крамарства взагалі.

Головною хобою є недотача відповідного приспособленн і приготвленн наших людей до такого діла. Се можна помічати не лише на крамарях, але навіть на персоналї в «Народній Торговлі». Немає ще вишколених відповідно людей, а крім того наше купецтво при недотачі організації не має звязи з перними жерелами для набутку товару і не має добрих зносин з торговцями для збутку товарів. Задля того наша Торговля а так само і крамарниця часто не дістають такого доброго товару, як би можна бажати і не мають такого зиску, як би при відповідній організації можна досягнути. Правда, що від якогось часу «Народна Торговля» устроює приготівні курси для вишколенн своєї облуги, однак все те ледво може вистарчити для самої Торговлі. Але для широкого загалу, що рад би кинути ся до купецтва, у нас такого підготвленн нема і нема такої школи. В тім отже напрямі годилоб ся звернути ту ревність, яка мабуть лише на паперї так гарячо проявила ся в справі закладанн приватних гімназій, а ми певні, що широким верствам нашого селянства і міщанства зроблено би велику прислугу, як би устроювано такі приготівні курси для крамарів і людей, котрі раді би до сего заводу взяти ся. Такі курси належало би уміло зорганізувати, придбати для них добрі сили, а устроювати по різних містах

нашого краю, щоби дати нагоду людям з різних околиць набути потрібного до крамарства вишколенн. Інша знов справа, се загальна організація всіх наших крамарниць. Те, що о. Барин порушив про Станіславівщину, іменно потребу союзу крамарів у тім повіті, належало розтягнути на весь край і перевести органічно. Лише тим способом, коли крамарниця утворять союз, зможуть подбати про те, щоби з першої руки діставати добрі товари, щоби досягнути значнійші опусті і довести до подешевленн достави товарів, а крім того зможуть винайти відповідні і певні торговіції для збуту тих плодів, які могли би втягнути ще в обсяг крамарства. На разі кидавмо сю гадку, лишаючи собі до иншого часу свободу, поговорити ширше про сю справу, а нині обмежавмо ся тим, щоби звернути бачність наших народолюбців і захопити до сего діла, котре може принести великий хосен нашому народови, може витворити окремих, незалежних і заможних стан купецкий на Русі.

З державної ради.

На початку вчорашнього засіданн доконано вибору президента палати. Віддано 269 карток, між тими 45 порожних. Вибраний наново граф Феттер 215 голосами, три голоси одержав пос. Шенерер, а 2 голоси гр. Штернберг (сьміх). Гр. Феттер обинмає президію, дякує за довіре і заявляє, що вибір приймає.

В дальшій дискусії над контингентом рекрута промовляє пос. Гро і жадає персональної унії з Угорщиною, відокремленн Далмації і відданн Босна та Герцеговини Угорщині, а на-

ДИКА ЗВІРИНА

(Freiwild).

Штука в 3 актах Арт. Шніцлера.

Перевіт для рускої сцени Йосиф Стадник.

(Дальше).

Вихід 7-ий.

ПАВЛО, ВЕЛЬНЕР, РОНШТЕДТ.

ВЕЛЬНЕР (кланяє ся і хоче вийти).

ПАВЛО. Остає ся. Не маю перед тобою ніяких тайн.

РОНШТЕДТ. Алеж прошу дуже!

ПАВЛО (просить Ронштедта сідати).

РОНШТЕДТ. Дивують вче певно мої нові відвіданн... (взявши ся).

ПАВЛО (потакую).

РОНШТЕДТ. Але тут входить в гру річ так поважна, що мушу подішати деякі дрібні формальности. Звольте ласкаво прийняти до відомости, що вже не приходжу до вас з офіційною місцяю, до чого уже й не мав би я права...

ПАВЛО. Отже не йде тут о річ, про котру сьогодні говоривсьмо?

РОНШТЕДТ. Як раз о ню... Але уважаю за потрібне... як би се сказати... заняті зовсім инше становище, не таке, до якого яко офіційн... обовязаний... (хепліше). Говорім з собою тільки як люди...

ПАВЛО. Думаю, що се єсть мій звичайний спосіб поступованн.

РОНШТЕДТ. Не кожний може все так поступати... І тим разом я не вчинив би сего... (поважно) Але не хочу взяти на себе вини, котру вважаю за щось більшого, як нарушенн війскового регуляміну, се єсть, не хочу дозволити згинуту марно мому товаришови і другови!

ПАВЛО (з мовчанню слухав дальше).

РОНШТЕДТ (з наголою рішучістю). Розумію, що ви не маєте охоти наражати свого життя, тим більше, що ви діяли в справі, ціля вашої думки, — зовсім слушний.

ПАВЛО. Дійсно (дуже чемо). Отже, коли маємо говорити з собою яко люди...

РОНШТЕДТ. Добре. Я сам маю се пере-свідчене, що Каринський посунув ся за далеко і думаю, що й він тепер відчуває се неменше добре, як ми всі. А що нзм тепер се поможе? Він муєть бати ся з вами!

ПАВЛО (з легкою истерлячкою). Простіть, але думаю, що єя річ уже скінчена.

РОНШТЕДТ. Прошу, вислухайте мене. Если ви не приймете визванн, то Каринський єсть пропащий! (з відповіді на рішучий питаючий погляд Павла). Муєв би уступити зі служби.

ПАВЛО. Даруйте, але се зворушує мене дуже мало!

РОНШТЕДТ. Муєв би з соромом покинути службу! А се значить, муєв би змарнувати своє життя! Бєла він в той спосіб виступить з війска, жити довше не може. (Павло мовить — пере-ходить). Пане Ревінг! Як ви мене не хочете по-

розуміти! Таж се мій друг, товариш! Часами відчуває чоловік що і се значить щось для него перебувати з кимсь разом від найдавнійшої молодости, хотій би той хтось... Таж прецінь я не можу сидіти бездільно тоді, коли єму щось подібного... прямо не можу. Тому приходжу до вас. Нічо иншого не лишаєсь мені...

ПАВЛО (решив ся). Пане Ронштедт! Не можу знайти слів на висказанн мого зачудованн! Невже ви думаєте, що тоті причини єсть для мене вистарчаючі? Невжеж ви думаєте, що для ідей-фіхе пана Каринського, котрий по страті офіцерекої ранг'я відбере собі життя, я єму своє пожертвую?

РОНШТЕДТ. Каринський не хоче вашого життя!

ПАВЛО (обрушений). Може хоче мені єго дарувати? Дійсно, — се великодушно! Думаєте, що як я не хочу дати ся убити через вашого друга при свідках і лікарї, то пристану на сьмішну комедію дуелю.

РОНШТЕДТ. Не бачу иншої дороги як для вас так і для него. Що вам впрочім залежить на формах, якими ви, як бачу, гордите? (пава) Я роблю се, чого не зробив би ніхто з моїх товаришів: Я приходжу просити вас о те! Чи ви розумієте, яке се має для мене значінє?

ПАВЛО. Дуже добре розумію і рішучо відказую. Не признаю єму права ані до забиванн мене, ані до помилуванн!

